

Udskriftsdato: 14. december 2025

2020/1 BSF 266 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om dansk traktatkrænkelssag ved EU-Domstolen mod Polens indførsel af lgbtq-frie zoner

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 9. marts 2021 af Søren Søndergaard (EL), Jan E. Jørgensen (V),
Rasmus Nordqvist (SF), Henrik Vinther Olesen (RV), Katarina Ammitzbøll (KF), Ole Birk Olesen (LA),
Torsten Gejl (ALT) og Uffe Elbæk (UFG)

Forslag til folketingsbeslutning

om dansk traktatkrænkelssag ved EU-Domstolen mod Polens indførsel af lgbtq-frie zoner

Folketinget pålægger regeringen i forlængelse af indførslen af lgbtq-frie zoner i Polen at rejse en traktatkrænkelssag ved Den Europæiske Unions Domstol mod den polske stat for brud på EU-traktatens artikel 2 om Unionens værdier.

Bemærkninger til forslaget

Formålet med forslaget er, at Folketinget vedtager, at Danmark rejser en traktatkrænkelsessag ved Den Europæiske Unions Domstol mod Polen i forlængelse af indførsel af en række lgbtq-frie zoner i landet.

Artikel 259 i EU-traktaten (TEUF) åbner for, at EU-lande kan starte en traktatkrænkelsesprocedure mod andre medlemslande. Nærmere bestemt er det anført, at en medlemsstat, der finder, at en anden medlemsstat har overtrådt en traktatpålagt forpligtelse i EU's traktatgrundlag, kan bringe denne sag for Den Europæiske Unions Domstol.

Under den polske valgkamp i 2019 erklærede præsidentkandidat Andrzej Duda krig mod det, han døbte som »lgbt-ideologien« (»Polens præsident erklærer krig mod »LGBT-ideologien«: Den er mere farlig end kommunismen«, dr.dk, den 15. juni 2020). Siden marts 2019 har ca. 100 kommuner officielt erklæret sig for værende lgbtq-frie zoner som led i regeringens hetz mod lgbtq-miljøet. Det svarer til et areal, der dækker ca. en tredjedel af hele Polen (»Over hundrede LGBT-frie zoner i Polen: »Det er rystende««, bt.dk, den 2. marts 2020).

Ud over at være en symbolsk erklæring, der gør det klart, at regeringen anser denne gruppe som værende andenrangsborgere, har det en række afledte konsekvenser for lgbtq-personer. Institutioner, organisationer og medier har vidnet anonymt om, at de aktivt forsøger at undgå associationer med lgbtq-rettigheder alene af frygt for at miste finansiering. Medier melder om, at de er blevet mål for sager ved domstole som konsekvens af indhold, der har oplyst om eller argumenteret for lgbtq-rettigheder. Lgbtq-personer har desuden oplevet at blive afvist betjening i butikker som eksempelvis apoteker. Lgbtq-aktivister har også oplevet søgsmål foranlediget af lokale myndigheder eller konservative organisationer (»Memorandum on the stigmatisation of LGBTI people in Poland«, Europarådets menneskeretskommissær, den 3. december 2020).

Indførslen af lgbtq-frie zoner skal ses i sammenhæng med, at lgbtq-personers frihed og rettigheder generelt er under pres i Polen. Rainbow Europe, der vurderer leveforhold og rettigheder for lgbtq-personer i Europa, giver Polen 15,84 pct. på følgende skala: »0% (gross violations of human rights, discrimination) and 100% (respect of human rights, full equality)« (Country ranking, Rainbow Europe, citeret den 3. marts 2021). Samlet er Polen på 42. pladsen ud af 49 europæiske lande og samt på sidstepladsen af lande inden for EU i Rainbow Europas vurdering (Country ranking, Rainbow Europe, citeret den 3. marts 2021).

EU's værdigrundlag er nedfældet i traktatens artikel 2:

»Unionen bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal. Dette er medlemsstaternes fælles værdigrundlag i et samfund præget af pluralisme, ikke-forskelsbehandling, tolerance, retfærdighed, solidaritet og ligestilling mellem kvinder og mænd« (Traktaten om Den Europæiske Union, artikel 2).

Forslagsstillerne mener, at lgbtq-frie zoner er et brud på artikel 2. Det er en indskrænkelse af rettigheder for personer, der tilhører et mindretal, og dermed i strid med grundlæggende menneskerettigheder. Forslagsstillerne vil ligeledes påpege, at zonerne er i modstrid med forpligtelserne i artiklen om at udvise tolerance, retfærdighed og solidaritet.

Det bemærkes, at EU selv har påpeget, at zonerne er i strid med EU's grundlæggende værdier. I sommeren 2020 afviste Europa-Kommissionen at udbetale midler til seks polske byprojekter, da byerne er placeret i kommuner, der har erklæret sig som lgbtq-frie zoner (»EU straffer Polen på pengepungen for LGBT-frie zoner«, Euroinvestor, den 29. juli 2020). Ligestillingskommissær Helena Dalli skrev som begrundelse følgende på Twitter: »EU-værdier og grundlæggende rettigheder skal respekteres af medlemslande og statslige myndigheder (...) Det er grunden til, at seks ansøgninger om bysamarbejde

fra polske myndigheder, som har vedtaget de LGBT-frie zoner, er blevet afvist.« (»EU straffer Polen på pengepungen for LGBT-frie zoner«, Euroinvestor, den 29. juli 2020).

Forslagsstillerne mener, at Folketinget og Danmark bør afsøge veje for at få Polen til at leve op til sine traktatmæssige forpligtelser. Danmark bør ikke sidde disse krænkelser overhørig.

EU-Domstolen har flere gange vist sig effektiv, når det kommer til at håndhæve markedsprincipperne, eksempelvis de fire bevægeligheder i traktaten – for kapital, arbejdskraft, varer og tjenesteydelser. Det bør prøves juridisk ved EU-Domstolen, om denne kan være ligeså effektiv og konsekvent, når det kommer til overholdelse af menneskerettigheder og beskyttelse af mindretal, der er traktatfæstede forpligtelser på lige fod med markedsprincipperne.

Folketinget bør derfor få prøvet ved Den Europæiske Unions Domstol, om indførslen af zonerne kan blive dømt ulovlig i henhold til traktatens artikel 2.

Skriftlig fremsættelse

Søren Søndergaard (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk traktatkrænkelssag ved EU-Domstolen mod Polens indførsel af lgbtq-frie zoner.

(Beslutningsforslag nr. B 266)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.